

[Damsgaard.]

valutatilbagegangen på 1.000 mill. kr. Det er en tilbagegang i vor valutabeholdning på omkring 2.500 mill. kr. Det er ret chokerende, så meget mere som dette er sket i de såkaldte gyldne år og regeringen vil fortsætte med at låne.

Jeg mener, det er en betænkelig sag. Lånet på de 500 mill. kr., som regeringen nu ønsker optaget i udlandet, er et lån, der skal forrentes; men finansministeren har over for finansudvalget bedyret, at det er et lån, der ikke skal genudlånes. Hvor meget andrager den årlige udgift da for staten i rentetab, hvis denne lånetransaktion foretages nu i den nærmeste tid? Det kan da vist godt blive en dyr foranstaltning at optage udenlandske lån for at styrke valutareserverne. Hvor mange millioner kroner regner finansministeren med at det vil koste årlig at skaffe sig denne stødpude, som den højtærede minister har kaldt lånet? For det er vel ikke meningen, at dette store lånebeløb ad den ene eller den anden vej skal ledes ind i vort store hjemlige kapløb mellem priser, omkostninger og pengeindkomster? Thi da vil det fremover gøre Danmarks valutastilling om muligt endnu vanskeligere.

De senere års valutatab er for mig et bevis på den dybereliggende svaghed i dansk økonomi, nemlig den, at vore omkostninger og vore priser i de senere år er steget for stærkt og steget meget stærkere, end det er sket i de lande, vi konkurrerer med. Det går ikke i det lange løb, for så kan vi ikke konkurrere, og da ved vi jo nok, hvad følgen bliver: arbejdsløshed.

Over for dette afgørende problem vil regeringens lånoptagelse kun gøre ondt værre. Vi har denne gang som ved behandlingen af tidligere låneforslag i finansudvalget fået en relevant udtalelse fra Danmarks nationalbank. For en ordens skyld vil jeg gerne citere et kort afsnit fra denne skrivelse af 19. marts, selv om det ærede medlem hr. Kaj Andresen ikke mente, at den passede i vort kram. Jo, jeg synes egentlig, den passer ganske godt som argumentation for vore synspunkter, i hvert fald det afsnit, jeg har tænkt at citere:

„Som ofte tilkendegivet er det nationalbankens principielle opfattelse, at den øko-

nomiske politik bør tilrettelægges således, at de fornødne investeringer, herunder oparbejdelsen af en passende valutareserve, kan finansieres af den hjemlige opsparing, jfr. f. eks. bankens skrivelser til finansministeriet af 13. maj 1961 og 5. marts 1962 og de „Afsluttende bemærkninger“ i bankens årsberetning for 1962.

Kapitaltilførsel fra udlandet vil — med undtagelse af statslån, som ikke anvendes til viderelån eller på anden måde påvirker de øvrige statsfinansielle dispositioner — forøge det hjemlige efterspørgselspres. Dette må være urigtigt i en situation, hvor den økonomiske politik netop tager sigte på at holde igen på efterspørgslen, så der kan tilvejebringes bedre balance mellem denne og produktionsmulighederne.

Optagelse af lån i udlandet forvansker desuden indtrykket af udviklingen på den løbende betalingsbalance. Dette kan mindske befolkningens forståelse for nødvendigheden af den rette økonomiske politik og dermed vanskeliggøre dennes gennemførelse.“

Man kan ikke sige, at nationalbankens direktion er overvældende elskværdig over for regeringens ønske om låntagning.

Det gør vist ikke noget at røbe, at den højtærede finansminister i et samråd i finansudvalget om lånoptagning sagde: „Om man vil være med til lånet eller ikke, er vel et spørgsmål om tillid til regeringen.“ Det er jo rigtigt, men her ligger det lidt tungt for venstre; det ligger endda rigtig tungt.

Jeg vil da ikke benægte, at jeg under andre forhold, også politiske, antagelig ville have set med mere forståelse på udenlandske lånetransaktioner. Sådant som det er nu, mener jeg, at den sanfundsøkonomiske balance, som kunne skabe mulighed for denne lånoptagelse, mangler. En afgørende og absolut betingelse for, at lånoptagelse i udlandet er forsvarlig, må være, at inflationen eller, om man vil, pengeforringelsen standses, og det tror vi i venstre ikke på at regeringen har evne til, måske heller ikke mod til. Gennemførelsen af den såkaldte helhedsløsning, som regeringspartierne gennemtvang, er ikke noget åbenbart bevis på sådanne evner eller mod.